

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Амоша О.І., директор Інституту економіки промисловості НАН України, академік НАН України

В умовах переходу України на ринкові засади господарювання конкурентоспроможність стала важливим завданням і головною метою політики регіонального розвитку, новою його парадигмою. Міжрегіональна диференціація соціально – економічного розвитку є істотним чинником, який впливає на конкурентоспроможність національної економіки. Впливаючи на просторовий рух товарів, послуг, факторів виробництва - на господарські зв'язки і міжрегіональний обмін, вона формує внутрішній ринок. Таким чином, конкурентоспроможність регіонів залежить від рівня дивергенції в системі національної економіки, від участі регіонів в системі міжнародного поділу праці, що визначає рівень їх глобалізованості.

Розв'язання системи проблем, що виникають при впровадженні інноваційної моделі розвитку регіону є основою формування сучасного типу інноваційної політики проблемного регіону.

Так, якщо визнати, що стратегічною метою розвитку проблемного регіону є побудова його інноваційної моделі, і на цій основі, суспільства нового типу, то всі її складові можна зорієнтувати до цієї мети і, використовуючи методи економічного аналізу та моніторингу, сформулювати:

- політику держави щодо підтримки й регулювання інноваційної діяльності в проблемних регіонах і створення засад не тільки інноваційної економіки, а й економіки знань;
- стратегію і тактику діяльності суб'єктів інноваційної сфери та об'єктів інноваційної інфраструктури;
- методи й засоби моделювання для попередження або розв'язання поточних і цільових проблем формування інноваційної політики.

Серед можливих сценаріїв соціально-економічного розвитку проблемного регіону можна запропонувати наступні:

інерційний – передбачає збереження наявного портфеля ресурсів в якості бази соціально-економічного зростання, а також консервацію методів та форм експлуатації даних ресурсів;

сценарій відтворення ресурсного портфелю – збільшення потоку інвестицій в регіон завдяки здійсненню державної політики вирівнювання регіонів адміністративних зусиль регіональної влади;

сценарій, заснований на новому портфелі ресурсів (дорога і мобільна робоча сила; конкурентоспроможні технології; інфраструктурна і правова доступність великого ринку; сильні позиції у вигляді глобальних брендів; велика контрактна база, сучасні формати торгівлі та інше).

На сьогоднішній день в Україні наявні:

неузгодженість законодавства в інноваційній сфері, насамперед з корпоративним, інвестиційним, податковим, соціальним законодавством, відсутність супроводження прогресивних норм законів відповідними підзаконними актами, які б забезпечили їх практичне введення в дію;

непослідовність дій держави щодо підтримки суб'єктів інноваційної діяльності;

значне зниження інноваційної активності підприємств та загальне погіршення інноваційної культури суспільства;

неефективність механізмів правового захисту інтелектуальної власності;

до цього часу так і не створено належної системи прогнозування науково-технологічного та інноваційного розвитку;

при прийнятті законів України про державний бюджет на поточний або наступний роки, набула поширення практика ігнорування законодавства, або призупинення дії статей законів, які стосувалися фінансової підтримки інноваційної діяльності (в тому числі і окремих положень Закону України „Про інноваційну діяльність”, „Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків” тощо).

Щонайменше чотири системні чинники стримують інноваційний розвиток в Україні.

По-перше, відсутність прийнятих на довгостроковий період стратегій сталого, соціально-економічного, науково-технологічного, інноваційного розвитку країни та пов'язано з ними послідовної зовнішньої та внутрішньої економічної політики.

По-друге, не завершеність процесів перерозподілу власності: набуття власності шляхом приватизації домінує над іншими можливими економічними механізмами, в тому числі тими, що пов'язані з капіталізацією одержаного прибутку.

По-третє, сформованість світового ринку високотехнологічних товарів і послуг, на якому Україна, як суб'єкт, має підтримувати свою присутність.

По-четверте, тяжіння в управлінні інноваційною сферою до галузевих засад, натомість, необхідності системного і послідовного впровадження функціональних принципів.

Таким чином, поточна ситуація в інноваційній сфері робить нагальною розробку такої державної політики, яка б забезпечувала розширене відтворення об'єктної бази інноваційної діяльності та незворотній вплив інновацій на прискорене економічне зростання країни.

Оскільки у 2009 році через кризові явища відбувся спад: промислового виробництва майже на чверть, інвестицій в основний капітал більш ніж на третину, експорт товарів та послуг в 2 рази, який є одним з основних джерел фінансування інноваційної діяльності вітчизняних підприємств, тому зіставлення основних показників інноваційної діяльності для економіки України і її регіонів у порівнянні з 2008 роком, на нашу думку є некоректним.

За даними Держкомстату України у 2008 році інноваційною діяльністю займався 1397 підприємств, або 13,0% від їхньої загальної кількості (табл. 1). Ці підприємства впроваджували інноваційну продукцію, нову як для ринку, так і для самого підприємства. Зокрема, 2,5% підприємств витрачали кошти на внутрішні НДР, 1,4% – на зовнішні, 1,0% – на придбання нових технологій та 7,6% – на придбання машин, обладнання, установок та капітальні витрати, пов'язані з впровадженням інновацій.

У 2008 році обсяги витрат на інноваційну діяльність склали 11,99 млрд грн, що на 11% більше, ніж у 2007 р. Основним джерелом фінансування інноваційної діяльності, як і в попередні роки, були власні кошти суб'єктів господарювання – 7,3 млрд грн, що складає 60,6% від загального обсягу фінансування. Зросла частка кредитування інноваційної діяльності з 18,5% у 2007 році до 33,7% у 2008 р.

Таблиця 1

Інноваційна діяльність промислових підприємств за напрямками проведених інновацій у 2008 році

	Усього	у % до загальної кількості промислових підприємств
Кількість підприємств, що займалися інноваційною діяльністю	1397	13,0
з них витрачали кошти за напрямками інноваційної діяльності:		
внутрішні НДР	267	2,5
зовнішні НДР	152	1,4
придбання нових технологій	107	1,0
придбання машин, обладнання, установок, інших основних засобів та капітальні витрати, пов'язані з впровадженням інновацій	813	7,6

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

Упродовж 2008 року 1160 промислових підприємств займалися впровадженням інновацій, що склало 10,8% від загальної кількості промислових підприємств (табл. 2). Із цих підприємств проводили комплексну механізацію та автоматизацію виробництва – 813 (7,6%), упроваджували нові технологічні процеси – 582 (5,4%), освоювали виробництво інноваційних видів продукції – 667 (6,2%).

Таблиця 2

Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації у 2008 році

	усього	у % до загальної кількості промислових підприємств
Усього	1160	10,8
з них:		
проводили комплексну механізацію та автоматизацію виробництва (втрачали кошти на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення)	813	7,6
упроваджували нові технологічні процеси	582	5,4
з них:		
маловідходні, ресурсозберігаючі та безвідходні	280	2,6
освоювали виробництво інноваційних видів продукції	667	6,2
з них:		
нових видів техніки	201	1,9

Найбільша кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації у 2008 р. розташована в м. Київ – 140 (12,1%), Харківській – 97 (8,3%), Донецькій – 75 (6,4%) та Івано-Франківській – 73 (6,3%) областях.

За видами економічної діяльності у 2008 р. найбільша кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації, припадає на переробну промисловість – 1113 (95,9% від загальної кількості промислових підприємств, що впроваджували інновації), зокрема в галузі машинобудування – 354 (30,5%), у виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – 261 (22,5%), хімічній та нафтохімічній промисловості – 136 (11,7%).

Упродовж 2008 року на промислових підприємствах упроваджено 1647 технологічних процесів, з яких 680 – маловідходних, ресурсозберігаючих та безвідходних. Освоєно виробництво 2446 інноваційних видів продукції, з яких 758 нових видів техніки.

Обсяг реалізованої інноваційної продукції у 2008 році склав 45,8 млрд грн, або 5,9% від загального обсягу реалізованої промислової продукції. При цьому, питома вага продукції, що була новою для ринку, склала 32,1%, питома вага продукції, що була новою тільки для підприємства, – 67,9%. Найбільший обсяг реалізованої інноваційної продукції припадає на галузь машинобудування – 17,8 млрд грн, що складає 16,8% від загального обсягу реалізованої промислової продукції, целюлозно-паперове виробництво та видавничу діяльність – 15,1 млрд грн (10,9%), металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів – 16,3 млрд грн (8,4%).

Упродовж 2008 року 341 підприємство реалізувало свою інноваційну продукцію за межі України на загальну суму 23,6 млрд грн (51,6% від загального обсягу реалізованої інноваційної продукції). Найактивнішими за обсягами реалізованої за кордон інноваційної продукції були Луганська (9,1 млрд грн), Запорізька (4,5 млрд грн) та Донецька області (4,4 млрд грн). У 2008 році у 8 регіонах частка реалізованої інноваційної продукції за межі України до загального обсягу реалізованої інноваційної продукції перевищувала середній рівень по Україні – 51,6%. Найбільшим цей показник був у Запорізькій області – 84,6%.

За підсумками 2008 року найбільше було реалізовано інноваційної продукції за межі України підприємствами з виробництва готових металевих виробів - на суму 12,9 млрд грн. У машинобудуванні такий обсяг склав 8,2 млрд грн, у хімічній та нафтохімічній промисловості - 952,4 млн грн, у виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів - 8,1 млн грн.

Протягом 2008 року активність вітчизняних винахідників та авторів промислових зразків і корисних моделей залишалася стабільно високою - до Департаменту інтелектуальної власності України було подано понад 50 тисяч заявок на об'єкти промислової власності. Загальна кількість заявок на винаходи та корисні моделі зросла на 8,6% (9,6 тисяч заявок), на промислові зразки - на 51% (понад 2,3 тисячі заявок).

У 2008 році видано майже 331,1 тисячі охоронних документів, серед яких 90 тисяч - патенти на винаходи, 38,3 тисячі патентів на корисні моделі, майже 18,1 тисяч патентів на промислові зразки. Тобто кількість заявок на об'єкти промислової власності проти відповідного періоду 2007 року зросла більш ніж на 22%.

В Україні сформовано лише окремі елементи інноваційної інфраструктури. За даними облдержадміністрації станом на кінець 2008 року в усіх регіонах України діляли лише 24 інноваційні центри, 28 науково-навчальних центрів, 11 інноваційних бізнес-інкубаторів, 5 центрів інновацій та трансферу технологій, 23 центри комерціалізації інтелектуальної власності, 21 науково-впроваджувальне підприємство, 19 регіональних центрів науково-технічної та економічної інформації, 10 інноваційно-технологічних кластерів, створено 18 технологічних парків, функціонують нечисленні консалтингові фірми та небанківські фінансово-кредитні установи. У регіонах України майже відсутні венчурні фонди, а створення центрів трансферу технологій знаходиться лише на початковій стадії.

Суттєвою ознакою розвитку підприємств інноваційної інфраструктури в Україні також є нерівномірність їх розподілу за регіонами. Так, є області, де певні елементи інноваційної інфраструктури більш розвинені порівняно з іншими регіонами. Зокрема, у Полтавській області створено 3 інноваційні бізнес-інкубатори, у Луганській – 5 науково-навчальних центрів, 4 науково-впроваджувальні підприємства, 9 небанківських фінансово-кредитних установ, у Рівненській області діє 8 науково-впроваджувальних підприємств, в Івано-Франківській представлені майже всі елементи інноваційної інфраструктури – технологічний парк, інноваційний бізнес-інкубатор, дослідницький центр з питань інновацій, центр науково-технічної та економічної інформації, інноваційно-технологічний кластер, 3 центри комерціалізації інтелектуальної власності та 3 навчально-наукові центри. Також достатньо розвинутою порівняно з іншими регіонами України є інноваційна інфраструктура у Донецькій, Хмельницькій, Житомирській, Миколаївській та Харківській областях.

Проте, є області, де з усіх елементів інноваційної інфраструктури представлено лише по технопарку і регіональному центру науково-технічної та економічної інформації (Сумська) або одному інноваційному центру (Чернігівська).

Для забезпечення впливу місцевої влади на розвиток інноваційних процесів у деяких регіонах України обласними державними адміністраціями було розроблено та затверджено регіональні інноваційні програми, у яких стратегічною метою діяльності цих регіонів визначено формування інноваційної моделі розвитку економіки.

Сьогодні розпочато процес залучення вищих навчальних закладів України до виконання інноваційних проектів у рамках технологічних парків: створені технопарки «Київська політехніка» (Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»), «Агротехнопарк» (Український національний університет харчових технологій), «Текстиль» (Херсонський національний технічний університет). Крім того, вищі навчальні заклади входять до складу інших діючих технопарків як їхні учасники. Так, Вінницький національний медичний університет входить до складу технопарку «Український мікробіологічний центр синтезу та новітніх технологій», Сумський національний університет і Сумський державний педагогічний університет – до складу технопарку «Наукові і навчальні прилади».

За роки своєї діяльності українські технопарки зарекомендували себе ефективно працюючою складовою національної інноваційної інфраструктури, реальним провідником інноваційних ідей – від науково-технічного відкриття до промислового виробництва, а також на практиці підтвердили доцільність запровадження пільгового механізму стимулювання інноваційної діяльності.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

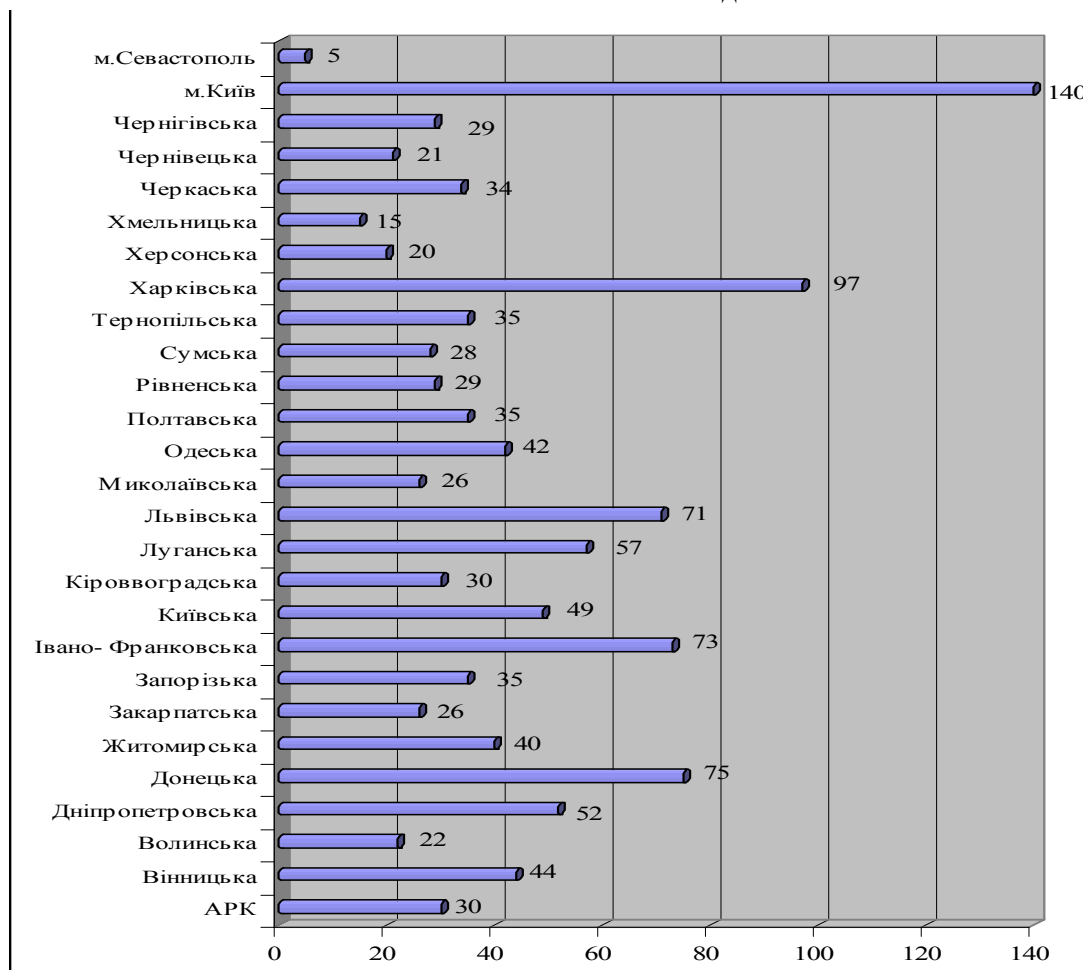

Рис. 1. Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації

Завдяки запропонованим етапам стане можливим формування нового типу інноваційної системи, що забезпечує конкурентоспроможність вітчизняної економіки на основі використання вітчизняного наукового потенціалу і технологій.

Головне завдання *на першому етапі* розвитку (до 2012 року) - це відтворення технологічної бази галузей, продукція яких користується стабільним попитом на ринках, що вже сформувалися або розширюються за рахунок активного імпортозаміщення. Інновації повинні бути орієнтовані, насамперед, на модернізацію виробництва на основі ресурсозбереження та поліпшення споживчих властивостей продукції. Основна проблема першого етапу – створення економічних, інфраструктурних і інституційних основ переходу до інноваційної моделі розвитку.

На другому етапі (2012 - 2014 роки) основним завданням стає створення виробництв, що реалізують новітні технологічні уклади, і вихід на внутрішній і зовнішній ринки з наукомісткою продукцією світового рівня. Результатом реалізації цього етапу повинні стати забезпечення конкурентних переваг у перспективних секторах ринку, де вітчизняна продукція не була раніше представлена, а в окремих випадках – формування нових напрямів попиту, у задоволенні якого вітчизняна наукомістка продукція відіграватиме домінуючу роль.

На третьому, інноваційному етапі розвитку (2014 – 2019 роки) при збереженні і закріпленні позитивних тенденцій у промисловості мають бути створені науково-технічні і виробничі передумови для кардинального технологічного переозброєння основних економічно значущих секторів виробництва і збільшення частки сучасної конкурентоспроможної на світовому рівні продукції. Будуть створені також умови для переключення попиту на вітчизняні інновації.

При цьому, головна мета організаційних структур на всіх рівнях господарювання в Україні повинна бути націлена у напрямі забезпечення докорінної структурної та технологічної модернізації виробничої бази більшості галузей виробництва, підвищення ділової активності та ефективності виробництва, на поліпшення інвестиційного клімату та інноваційної діяльності. Досягнення зазначеної цілі передбачає розв'язання таких актуальних завдань:

- 1) сприяння інтеграційним процесам у промисловості як одному із засобів примноження її потенціалу і підвищення конкурентоспроможності;
- 2) зосередження інвестиційних ресурсів на розвитку виробництв, які забезпечують економічне зростання за рахунок інтенсивних факторів і таких, які збільшують базу для відтворення самих інвестиційних ресурсів;
- 3) вдосконалення системи відбору та обґрунтування інвестиційних проектів, які здійснюються за рахунок як одноканального (у тому числі бюджетного), так і багатоканального фінансування;
- 4) посилення контролюючої та регулюючої ролі держави над природними монополіями, протидія процесу необґрунтованого зростання тарифів на послуги, перерозподіл потенційних інвестиційних ресурсів промисловості в напрямі інших висотехнологічних укладів та інше.

Для становлення провідної ролі високотехнологічних виробництв в якості основи необхідна чітка і послідовна науково-промислова політика в контексті реалізації стратегії соціально-економічного розвитку країни зі зрозумілими цілями і завданнями, з дієвими соціально-економічними механізмами адаптації виробництв до роботи відповідно до запитів мінливого ринку.

Такий підхід дозволить вирішити українській економіці дві головні проблеми стратегічного масштабу:

- 1) долучатись до глобальних контекстів світових зв'язків і
- 2) надати динаміку науково-технологічному розвитку.

Одним із першочергових напрямів у підвищенні ефективності промислового виробництва залишається проблема вдосконалення його технологічної структури, для розв'язання якої необхідно в рамках науково-промислової політики виділити наступне:

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

- 1) орієнтація на збільшення масштабу і розширення складу перспективних технологій, особливо на серединних і заключних стадіях технологічного циклу, що забезпечують зростання доданої вартості первинних ресурсів;
- 2) ліквідація втрат ресурсів (сировинних, енергетичних, трудових) через неузгодженість між компонентами технологій, що можлива шляхом модернізації діючих технологій на основі інновацій, пов'язаних із попередніми і наступними технологіями;
- 3) зміна економічної та інвестиційної політики в напрямі створення більш інвестиційної привабливості для завершальних стадій технологічного циклу.

Можливістю для більш швидкого розгортання науково-технологічного потенціалу промисловості має стати освоєння технологій інноваційного менеджменту корпоративних структур в економічно відповідальну конкуренцію на ринках продукції та послуг. Тим самим з'являться умови для формування потужного організаційного ресурсу науково-технологічного потенціалу – становлення суб'єктів діяльності корпоративного рівня, без яких витримати міжнародну конкуренцію і вийти на ринки інших країн практично неможливо. Організаційні та інвестиційні ресурси промислових корпорацій вкрай необхідні в умовах зростаючих темпів глобалізації господарської діяльності.

Стабільне економічне зростання в середньо- та довгостроковій перспективі буде залежати від трьох основних факторів:

- 1) технологічного рівня (рівень інноваційної активності та ступінь розвитку ІКТ);
- 2) стану суспільних інститутів (законодавча база, боротьба з корупцією та інше);
- 3) стану макроекономічного середовища (макроекономічна стабільність, кредитний рейтинг країни, витрати уряду та інше).

Важливу роль при цьому відіграють фактори інноваційного розвитку економіки, серед яких: фактор мотивації та запитуваності інновацій; техніко-економічна трансформація виробництва, характер і структура ринку та інше. За цих умов ймовірним буде наступний прогноз питомої ваги обсягу реалізованої інноваційної продукції за видами економічної діяльності на період до 2025 р.

Для реалізації позитивного варіанту сценарію перед вітчизняною наукою (перш за все галузевою) постають завдання:

- 1) проаналізувати, чи існують технологічні заділи, що могли б істотно збільшити частку вітчизняної продукції на кожному із перерахованих вище ринків (кількісний критерій повинний бути приблизно таким же). Якщо такі заділи є, то потрібна розробка свого роду бізнес-плану, у якому розподілена участь у його фінансуванні і реалізації держави і приватного бізнесу;
- 2) здійснити аналіз перспектив інновацій у галузях, де застосування високих технологій у даний час знаходиться в відносно низькому рівні. До них, наприклад, можна віднести сільське господарство, промисловість будівельних матеріалів, будівництво, металургію.

РЕЗЮМЕ

В статье проанализирована ситуация относительно инновационного развития на региональном и государственном уровнях.

Ключевые слова: национальная инновационная система, инновации, региональный уровень

РЕЗЮМЕ

В статті проаналізовано ситуацію щодо інноваційного розвитку на регіональному та державному рівнях.

Ключові слова: національна інноваційна система, інновації, регіональний рівень

SUMMARY

The article analyzed the situation of innovation development at regional and national levels.

Keywords: national innovative system, innovations, regional level

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ РЕГІОНІВ СХОДУ УКРАЇНИ В УМОВАХ КРИЗИ

Адамов Б.І., перший заступник голови Донецької обласної адміністрації, д.е.н., професор

Аналіз сучасного стану вітчизняної економіки та її неспроможності протистояти світовій економічній кризі дає чітко зрозуміти, що інвестиції є необхідною умовою сталого розвитку країни та підсилення її економічного потенціалу. Інвестиційна діяльність в Україні передусім потребує обґрунтованої державної стратегії, підтриманої злагодженою дією відповідних регуляторних інституцій. Інвестиційна стратегія є комплексом взаємопов'язаних заходів у грошово-кредитній, фінансовій, бюджетно-податковій, зовнішньоекономічній, економіко-правовій та інших сферах, розрахованих на тривалий період. Ефективна інвестиційна політика повинна посідати центральне місце в комплексі заходів, що здійснюються в грошово-кредитній, фінансовій, зовнішньоекономічній сферах. Однак попри численні декларації, інвестиційна політика й досі не стала предметом першочергової уваги влади, а інвестиційні заходи мають демонстративний характер. При цьому, як показує світовий досвід, передумовою успішних трансформацій завжди є чіткість пріоритетів і політичних інструментів їхнього досягнення.

До найбільш вагомих етапів у системі державного регулювання інвестиційної діяльності можна віднести: прийняття у грудні 1993 р. Закону України «Про Державну програму заохочення іноземних інвестицій окремі елементи в Україні», яким було закріплено ряд стимулів для активізації інвестиційної діяльності: введення пільгових норм амортизаційних відрахувань, тимчасове звільнення від податку на прибуток залежно від обсягу іноземної інвестиції, надання податкового кредиту на пільгових умовах за тими видами податків, які підлягають сплаті в перші три роки існування підприємства, надання уповноваженими банками на пільгових умовах кредитів за рахунок спеціального бюджетного фонду. Слід згадати і діяльність Національного агентства України з питань розвитку та європейської інтеграції або створення Державного агентства України з інвестицій та інновацій.

Аналізуючи галузеву привабливість України, можна зробити висновок, що в даний час найбільш інтенсивні інвестиційні процеси повинні спостерігатись у високорентабельних сферах, що не потребують значних вкладень капіталу при забезпеченні його швидкої віддачі. Це, насамперед, сфера внутрішньої торгівлі, переробка сільськогосподарської продукції, легка промисловість.

Також серед факторів, які сприятимуть залученню іноземних інвестицій у цей регіон можна віднести наступні: наявність розвинутої мережі банківських установ, наявність транспортної інфраструктури (залізничний, морський, авто- та авіатранспорт), яка обслуговує транспортні потоки в першу чергу з Росією, можливість залучення іноземних інвестицій через транскордонне співробітництво та єврорегіони. Істотним заохочувальним фактором, як для вітчизняних та і закордонних інвесторів, є проведення чемпіонату Європи з футболу у 2012 році.

При детальнішому розгляді стану економічної привабливості східного регіону України (Донецька, Луганська, Харківська області) слід відзначити високий ступінь зносу основних фондів у цих – промислово розвинених областях (див. табл. 1), особливо загрозливою є ситуація у Харківській області.

Оскільки по деяких видах економічної діяльності ступінь зносу є дуже великою, можна зробити висновок, що і потреба в інвестиціях в цих сферах економічної діяльності є суттєвою, однак, якщо проаналізувати рівень рентабельності цих сфер, можна дійти висновку, що для потенційного інвестора вони є економічно привабливими (див. табл. 2).